ἀστραφτερὸ σπαθί, μπροστά, πρὸς τὰ μελλόμενα, μ' ἕνα καρδιόχτυπο, τὰ μαλλιὰ ἀνεμίζοντας, σὰ φτερὰ ποὺ φεύγουν, τρεμόυλιαστοὶ ἀπὸ μιὰ συγκίνηση κατάβαθη, πλημμυρισμένοι ἀπὸ δάκρυα φρενητικά, τρανέψαμε μὲ μιὰ κραυγὴ μεγάλη τὸ ἡρωϊκὸ τὸ ἀλλάλασμα.»

Κάθε φορὰ βλέπω νὰ περνᾶν ἀπὸ μπροστά μου στὰ γαλλικὰ τὰ φύλλα στίχοι λογῆς λογῆς, κάθε τρόπου, κάθε ἰδέας, κάθε μορφῆς, καὶ στὴν ἔκφραση καὶ στὴν προσῳδία. Δὲν προσέχω πιὰ καὶ δὲν μπορῶ νὰ κρατήσω στὸ νοῦ μου ὀνόματα ποιητῶν. Χαίρομαι μόνο στίχους ὄμορφους, σταματῶ γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀπάνω τους, καὶ ξανατραβῶ στὰ δικά μου. Τὴν ὥρα τούτη στὴ Γαλλία κάθε λογῆς ποιητικὰ ἀργαστήρια δουλεύουν ἀνοιχτά. Τεχνῖτες ἀπὸ κάθε μεριὰ συναπαντιοῦνται,καὶ μαστόροι καὶ μαθητάδες, καὶ προκομμένοι καὶ παρακεντέδες, σταματοῦνε, χαιρετιοῦνται, τὰ σιγολένε ἢ τὰ χοντροκοπανᾶν ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου, καὶ τραβᾶνε τὸ δρόμο τους. Ἔπανε πῶς πέθανε ὁ συμβολισμός. Ψέμματα. Ξετυλίγεται μόνο καὶ μεταμορφώνεται. Ἐκεῖνο ποὺ ἀληθεύει στὴν Ἐπιστήμη, μποροῦμε νὰ τὸ ἰδοῦμε καὶ στὴν Τέχνη. Κάθε ἰδέα ποὺ ρίξῃ τὸ σπόρο της, ποὺ κλείσῃ τὸν κύκλο της, τραβιέται πίσω, παραμερίζεται, ζαρώνει, δίνει τὴ θέση της σὲ ἄλλες νεόφερτες ἀνθισμένες ἰδέες, εἶναι σὰ νὰ πεθαίνῃ. Καὶ ὅμως δὲ χάνεται. Τὰ σημάδια της ἀπομένουν. Μὲ κεῖνα ξαναπλάθονται καινούρια, καὶ καμιὰ φορὰ καὶ ἡ ἰδέα ἡ ἴδια ξαναμυτίζει καὶ ξαναδουλεύεται κάτου ἀπὸ ἄλλο ὄνομα, γιὰ νὰ μὴ φανῇ τὸ βρυκολάκιασμά της, καὶ τρομάξῃ ὁ κόσμος. Ἔτσι τώρα σφυροκοπᾶνε σὲ σωροὺς τοὺς στίχους Κύκλωπες καὶ γύφτοι καὶ παίζουνε λογῆς ἤχους ἀπάνου στὴ φλογέρα τους γαλατικοὶ Πᾶνες καὶ Μαρσύες, τοῦτοι νεοκλασικοί, ἐκεῖνοι νεορωμαντικοί, οἱ ἄλλοι νεοπαρνασσικοί, καὶ οἱ νεοφυσιολάτρες, καὶ οἱ νεοσυμβολιστές, καὶ οἱ ἀνθρωπιστές, καὶ οἱ μελλοντιστές, καὶ οἱ μεταφυσικοί, καὶ οἱ θετικιστές, καὶ οἱ νιτσιακοὶ καὶ οἱ Χεκκελικοὶ καὶ οἱ Μαρξιστὲς καὶ οἱ Οὐγκολάτρες καὶ οἱ φανατικοὶ τοῦ Βερλαίν. Ὁ René Arcos στέκεται, μὲ τὴ δική του πάντα προσωπικότητα, μέσα στὸ χορὸ τῶ λεγόμενων scientistes. Θαμαστὴς τοῦ Μαλλαρμέ, τόνε βρίσκει ἀμίμητο, ὅμως ἐλεύτερα τὴ μεταχειρίζεται τὴ ῥίμα καὶ τὰ μέτρα του τρέχουνε σὲ κοίτη πιὸ πλατειά. Σὲ μιὰ τρικυμισμένη γλῶσσα, παραφορτωμένη ἀπὸ νεολογισμούς, δανεισμένους πιὸ πολὺ ἀπὸ τοὺς ὅρους τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας, θιασώτης τοῦ ξετυλιχτικοῦ μονισμοῦ, μεθᾷ μὲ ὄνειρα δαρβινικῶν κοσμογονιῶν, καὶ γιομᾶτος εἶναι ἀπὸ ἰδεολογία ἐπιστημονική. «Βάλτε καρδιὰ στὸ κεφάλι σας», φωνάζουνε στοὺς νεοδαρβινικοὺς τούτους κάποιοι συντηρητικοὶ κριτικοί.—Εἴμαστε μεταφυσικοί—ἀποκρίνοντ' ἐκεῖνοι, μὴ κρύβοντας κάποια καταφρόνεση πρὸς τοὺς ἐλεγειακοὺς égotistes, καθὼς τοὺς λένε (τὸ γνώρισμα τῶν νέων: φανατικοὶ καὶ ἀποκλειστικοί!), μὰ ἡ μεταφυσική μας εἶναι ζεσταμένη ἀπὸ τὴν ποιητικὴ συγκίνηση. Ἡ καρδιά μας εἶναι στὴ σκέψη μας.

Κ' ἐγὼ ποὺ θέλω τὸν ποιητὴ νὰ τραγουδᾷ, μαζί, δυὸ μάτια σὰν ὁλόκληρο κόσμο, καὶ τὰ Σύμπαντα σὰν τὴν ἀγαπημένη του· ποὺ ξέρω πῶς ἡ ἐπιστημονικὴ Ποίηση, πρὶν ξεπεταχτῇ γερὰ μὲ τὸ Λουκρήτιο, πρωτοφύτρωσε στὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων ποιητοφιλοσόφων φωτισμένα ἀπὸ τὸν ἥλιο μας·ἐγὼ ποὺ κήρυξα τὰ ἰδανικὰ καὶ τὰ δικαιώματα τῶν, καθὼς τὰ εἶπα, *μεγάλων ποιημάτων*, τῶν χτισμένων σὰ μὲ σχέδιο ἀρχιτεχτονικὸ κι ὄχι, μονάχα, σκόρπια ῥιμμένων, ποὺ τὰ κήρυξα, ὄχι γιατὶ δὲ νοιώθω τὴν ὀμορφιὰ κάθε ποίησης καὶ σὲ ὅλους τοὺς τρόπους, μὰ γιατὶ νοιώθω πόσο κ' ἐδῶ πέρα παραπατιοῦνται ἀπὸ ἀμάθεια ἢ κακογνωρίζονται ἀπὸ στενοκεφαλιὰ ἰδέες καρπερές, ἀρχόντισσες, ποὺ πρέπει νὰ ξεμοναχιάζωνται, νὰ καλοξετάζωνται, νὰ δυναμώνωνται, ἐγὼ ἔχω λόγο τώρα νὰ σταθῶ μὲ κάποια ξεχωριστὴ προσοχὴ καὶ συγκίνηση μπροστὰ σὲ στίχους καὶ σὲ γνῶμες σὰν αὐτὲς τοῦ νέου ποιητῆ René Arcos· μολονότι δὲν μπορῶ νὰ κρίνω ἂ θὰ τραβήξῃ μπρὸς μὲ τὴν ποίησή του, ἢ ἂν αὐτὴ εἶναι σταθμός, γιὰ νὰ βρεθῇ κάπου ἀλλοῦ.

Στὸ παλάτι ποὺ ἀγωνίζονται νὰ χτίσουν οἱ τεχνίτες τῆς σοφὰ ὀργανωμένης ἐπιστημονικῆς Ποιητικῆς, ἀπάνου σὲ κάποιο του τοῖχο, δὲ θὰ εἶταν ἀταίριαστο νὰ χαραχτοῦνε οἱ στίχοι μου τοῦτοι ἀπὸ τὸ «Δωδεκάλογο τοῦ Γύφτου», γραμμένοι πολὺ πρὶν προσέξω στοὺς πόθους τους καὶ στοὺς στίχους τους. Θαρρῶ πῶς ἀγκαλιάζουν ὅλη τὴν ἰδέα τους:

Ποῦ εἶν' ἡ Ἀλήθεια; μὴ πλανᾶν Ἐσὲ
βαθιονόητα λόγια τάχα·
τὴν πηγή της δὲν τὴ βρίσκεις
μέσα σου, Ἄνθρωπε, μονάχα.
Θὰ τὴ βρῇς παντοῦ στὸ ταίριασμα
—ὦ ἀρραβώνας λυτρωτής!—
τῆς καρδιᾶς σου καὶ τοῦ νοῦ σου
μὲ τὰ πάντα τῆς ζωῆς.
Ὕψωσε τὸν τρίτο ἐσὺ Ὄλυμπο,
βάλε ἐκεῖ τὴν Ἐπιστήμη,
μόνη ὑπάρχει, ἀγέλαστη εἶναι!
Ποιό χαμόγελο, ποιό ἀσήμι,
ποιό χρυσάφι σὰν τὴν ὄψη της;
Γιούχα, Ὄλυμποι ἀπ' ἀχνούς!
Ἡ καρδιὰ τὸ θάμα ἂν εἶναι,
τῆς καρδιᾶς τὸ μάτι, ὁ νοῦς!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΣΤΟ ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ

—Ἀνάλαφρο φτερούγισμα ὁλάκαιρ' ἡ ζωή σου—
Τ' εἶναι Χαρά, μᾶς ἔμαθε τ' ἀγνὸ κελαϊδισμά σου,
Καὶ χάθηκες σὰν τὸ πουλὶ πέταξε κ' ἡ ψυχή σου.
Τ' εἶναι καὶ θλίψη γιώρισα στὸ γοργοπέταμά σου.

Σ' ἔντυσαν μὲ τὰ λοῦσα σου κ' εἴσουν στὰ κάτασπρά σου,
Ντανέλλες, χίλια λούλουδα, στόλιζαν τὴ θανή σου,
Μὰ ἔλειπε τὸ καλύτερο μέσ' στ' ὥριο στόλισμά σου,
Τὸ γέλοιο, τὰ λογάκια σου, ὁ ἦχος τῆς φωνῆς σου.

Ἄγγελε, ποὺ δὲν ἔλειψες στιγμὴ ἀπὸ κοντά μας,
Τί ὁλάγρυπνο παντοτεινὰ κρατεῖς τὸ λογισμό μας,
Σύ, ποὺ γιὰ μᾶς εἴσουν ψυχή, εἴσουν θρησκεία, Βαγγέλιο,

Σὰν ἄδεια νοιώσαμε μὲ μᾶς καὶ κρύα τὴν ἀγκαλιά μας
Μάθαμε—πιὰ δὲ σ' εἴδαμε, χρυσέ μου, ἀνάμεσό μας—
Ποὺ Θάνατος εἶναι Ζωὴ κ' εἶν' ἡ Ζωὴ περγέλοιο.

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΗΝ ΟΞΩΠΟΡΤΑ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Καλλιτεχνικὴ ἔκδοση τοῦ «Σεράπιου» τῆς Ἀλεξάντρειας, μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ συγραφέα.

Πουλιέται στὰ γραφεῖα τοῦ «Σεράπιου» (Revue «Serapion». Alexandrie — Egypte) *φρ. 5. Γιὰ τοὺς συντρομητάδες τοῦ «Σεράπιου» καὶ τοῦ «Νουμᾶ» φρ. 3.*

κινη ν' ἀνάφτει τὰ τζάμια του καὶ νὰ τοῦ σβήνει τὴ λάμπα.

Πόσο πάλεψε τότε! πόσο πάλεψε τότε!

Τὸ δέντρο τῆς ζωῆς εἴτανε ὁλοπράσινο μέσα στὰ σωθικά του καὶ κάποια πουλιὰ ἀπάνω του κολλημένα στὰ ξόβεργα τῆς ζωῆς, τοῦ κελαδοῦσανε. Κάποια πουλιὰ τοῦ κελαδοῦσανε καὶ τοῦ λεγανε:

— «Ἄνοιξε τὰ τζάμια! ἄνοιξε τὰ τζάμια! Κύταξε τὸ φεγγάρι καὶ τὰ δέντρα, κύταξε καὶ τὸ παράθυρο τὸ ἀντικρυνό, ὅπου ἀκκουμπισμένη συλλογᾶται μὲ τὴν ἄσπρη νυχτικιά της μιὰ ὄμορφη κοπέλα. Ἄνοιξε καὶ τὴν πόρτα, κατέβα καὶ στὸ δρόμο - κανένας δὲ σὲ βλέπει! Κανένας δὲ σὲ βλέπει!—καὶ τρέξε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ πές της: —Σ' ἀγαπῶ! Σ' ἀγαπῶ! Μπορεῖ καὶ νὰ μὴν τὴν ἀγαπᾶς, μπορεῖ καὶ νὰ μὴν τήνε γνωρίζεις, τί σημαίνει; Θ' ἀνατριχιάσει ἐκείνη πολὺ βαθιά, τὸ στηθάκι της θ' ἀνκπεταρίσει ἀπὸ τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς καὶ θὰ σοῦ πεῖ:

— Ἀγάπη μου! Ἀγάπη μου! Ἐπένα ὁλημύχτα κάτω ἀπὸ τὸ φεγγάρι συλλογοῦμαι!..

Ἂς εἶναι καὶ ψέματα· τί σημαίνει: Τί τὴ νειάζει τὴ Ζωὴ ἡ ἀλήθεια κ' ἡ ψευτιά; Ὅλα ὄργανα καὶ σκλάβοι της.

— Μὴ μὲ πεθαίνεις! θὰ τῆς πεῖς ὕστερα. Δῶσε μου τὰ χείλια σου. Ἐγὼ γιὰ σένα ὁλημύχτα, γιὰ σένα ξαγρυπνῶ.

Εἶναι ψέματα. Ἐσὺ ἀπάνω στὸ βιβλίο στὴ μελέτη ξαγρυπνᾶς. Τὸ ξέρει κ' Ἐκείνη κι ὅμως σὲ πιστεύει. (Εἶναι τόσο γλυκὸ τὸ φεγγάρι!) Καὶ κατεβαίνει κάτω κι ἀνοίγει σου τὴν πόρτα καὶ σκύφτεις κι ἁρπάζεις μὲ τὰ δυό σου τὰ χέρια τὸ ξανθὸ κεφαλί της καὶ μέσα στὴ σκοτεινιὰ ἀγριογυρεύεις τὸ στόμα της.

Λαχανιασμένα, ξαγριεμένα, μουγγὰ κυνηγοῦνται τὰ χείλια σας στὸ σκοτάδι—σὰ δυὸ ἐχτροί.

Καὶ σμίγουνε ξάφνου κ' αἱματώνουνται καὶ χωρίζουνται καὶ ξανασμίγουν πάλι. Ὀρέστη! Ὀρέστη! Ὅλες οἱ σκέψες τῶν σοφῶν δὲν ἀξίζουν ἕνα φιλὶ ἀπάνω στὸ στόμα! Ὀρέστη! Ὀρέστη! Παραίτησε τὸ βιβλίο, παραίτησε τὸ βιβλίο κι ἄκουσε τί σοῦ λέμε: Ὅλες οἱ σκέψες τῶν σοφῶν δὲν ἀξίζουν ἕνα φιλὶ ἀπάνω στὸ στόμα!»

Ἔτσι τραγουδοῦσανε στὴν ἀρχὴ τὰ πουλιὰ ἀπάνω στὸ δέντρο τῆς Ζωῆς ποὺ φούντωνε κι ἀνθοῦσε στὰ σπλάχνα τοῦ Ὀρέστη.

Κ' ὕστερα (Ὤ! τὸ φριχτό, τὸ αἰώνιο, τὸ ἀνήλεο παραμύθι!) ἕνα σκουλήκι ἦρθε - τόσο μεγάλο εἴτανε ποὺ ἡ Εὔα, μιὰ φορὰ κ' ἕναν καιρό, τὸ θάρρεψε φίδι—τὸ σκουλήκι τῆς Γνώσης ἦρθε. σριχτοκουλουριάστηκε στὸν κορμὸ τοῦ δέντρου καὶ σύριξε στὸν Ὀρέστη: —Μὴν ἀκούς! Μὴν ἀκούς! Γιὰ τοὺς δειλοὺς καὶ σκλάβους τὰ λόγια τῶν πουλιῶν! Παραδώσου σὲ μένα! Ἐγὼ θὰ σὲ κάμω ἴσο μὲ τὸ Θεό! Ἐγὼ θὰ σοῦ μάθω ὅλα τὰ μυστικὰ τῆς Γῆς καὶ τ' Οὐρανοῦ. Πιὸ μεγάλο κι ἀπὸ τὸ Θεὸ θὰ σὲ κάμω! Παραδώσου σὲ μένα! Παραδώσου σὲ μένα!

Τὰ πιὸ μικρὰ καὶ ὄμορφα πουλάκια φωνάξανε τότε τρομαγμένα, σὰ νὰ τάπνιγε κανεὶς κ' ὕστερα ἀκινητήσανε καὶ μὲ τὸ κεφαλάκι μπροστὰ καὶ μὲ παραλυμένες τὶς φτερούγες, πέσανε στὸ ἀνοιχτὸ στόμα τοῦ φιδιοῦ καὶ δὲν κελαδήσαν πιά.

Ἄλλα, κάποια ἄλλα πουλιά, πομείνανε.

Κι ἀπὸ τότε στὰ στήθια μέσα τοῦ Ὀρέστη, φωνὲς στριγγιὲς πουλιῶν ποὺ πνίγουνται κι ἄλλων ποὺ ἀντιστέκουνται καὶ φωνάζουν—κι ἀπὸ τότε μέσα στὴν καρδιά του μαραίνεται καὶ φυλλορροεῖ ἕνα Δέντρο κ' οἱ καρποί του πέφτουνε ἄγουροι χάμω κι ὅμως ἁπαλοχτυποῦνε σὰ σκαμμένα μῆλα... Ἡ νιότη του, τὸ αἷμα του τὸ ζεστό, τὰ εἰκοσιπέντε του τὰ χρόνια, ἀπελπισμένα μέσα κεῖ παλεύουνε νὰ πνίξουνε τὸ φίδι. Καὶ τὸ φίδι ὅλο καὶ θεριεύει, ὅλο